

[Lannung.]

På budgettet for de civile anlægsudgifter møder vi også udbygningen af statsskolerne og de højere læreanstalter, en udgift, som jeg allerede i princippet har omtalt. Jeg anerkender fuldt ud den betydning, som uddannelses- og forskningsmulighederne både på kortere og længere sigt har for erhvervsudviklingen i vort land.

En anden vigtig post er udvidelsen af Kastrup lufthavn, som jeg må anse for at være en meget klog og fremsynet investeringspolitik, som vil medvirke til at befæste Kastrups stilling som Nordens og Nord-europas store trafikcenter.

Som en af dem, for hvem tilværelsen har formet sig sådan i tiden efter krigen, at man i betydelige perioder hvert år har måttet se og bedømme hjemlige forhold udefra, tror jeg, jeg har lov til at sige, at man herhjemme undertiden er tilbøjelig til at undervurdere den store betydning, navnlig erhvervs- og prestigemæssigt, som SAS og den lufttrafik, der ikke mindst er baseret på Kastrup lufthavn, har for Danmark og vore skandinaviske partnere.

På statsvirksomhedernes anlægsprogram indtager statsbanerne naturligt en fremtrædende plads. Der kunne, efter de store anlægsudgifter vi har haft, være grund til at overveje en ordning, hvor netop de biloverførsler ved Store-Bælt, der i særlig grad medvirker til topbelastning og dermed til det store kapacitetsbehov, der er nødvendigt, for at denne belastning kan klares, også virkelig betalte for denne kapacitets tilstedeværelse gennem en takst afpasset derefter. Man kunne måske tænke sig en billigere abonnements- eller rabatordning til fordel for de faste kunder, der kommer nogenlunde regelmæssigt hele året, eller i hvert fald adskillige gange, f. eks. på den måde, at de kunne købe et hæfte med et vist antal billetter med en vis gyldighedstid med rabat, således at sådanne faste kunder, i de fleste tilfælde danske, fik den billigere takst. Kunder, der kun rejser over én, henholdsvis to gange om året — heriblandt f. eks. mange udlændinge, og da i de fleste tilfælde netop i ferisesæsonens topbelastning — og for hvem det derfor ikke kan betale sig at købe rabathæfte, men til gengæld ingen større rolle spiller, om betalingen er lidt højere eller lavere, må betale prisen

uden rabat, en pris, der så bør være af en sådan højde, at den er med til at betale for det store kapacitetsbehov.

Jeg vil gerne understrege det formålstjenlige i, at der af statsinstitutionerne udarbejdes samlede programplaner for en årrække, i alle tilfælde hvor mere omfattende nyanlæg kommer i betragtning, og at de ledsages af en vurderende oversigt over statens anlægsudgifter for de kommende år. Her vil f. eks. 5, undertiden måske endda 10 års oversigter være planøkonomi i god forstand. Ikke mindst af økonomiske grunde er der brug for en rationel planlægning, og for os, der i finansudvalget skal tage stilling til bevillingerne, er det jo meget vigtigt, at vi til enhver tid kan få et overblik over påtænkte nyanlæg og se planerne i sammenhæng og på baggrund af ajourførte oversigter over andre forberedte arbejder. Dette vil også være nyttigt ved bedømmelse og vurdering af, hvilken prioritet der bør tilkomme det pågældende enkelte nyanlæg.

Med hensyn til den hovedpost på drifts- og anlægsbudgettet, som forsvarsudgifterne repræsenterer, er der kun tale om en rent foreløbig markering, hvor man dog, jeg tør vel sige selvfølgelig, har fastholdt ikke alene den besparelse på 60 mill. kr., vi fik gennemført i foråret, men tillige har regnet med uændrede udgifter trods de højere priser og lønninger o. s. v., hvad der rummer en ikke ubetydelig besparelse på vel i alt et lille hundrede millioner kroner. Vi kommer i den nærmeste tid til den revision af forsvarrets ordning med henblik på en rationalisering og en begrænsning af udgifterne, som regeringserklæringen peger på. Der vil vel i alle lejr være enighed om, at nyordningen må betyde en rationalisering på mange områder, også under hensyn til, at det viser sig, at de rammer, der i sin tid blev opstillet, er for store. Spørgsmålene til overvejelse vil være forsvarrets struktur, styrkernes omfang, tjenestetiden og udgifterne, og dette bliver forsvarsudvalgets opgave i de nærmest kommende måneder.

Med hensyn til statens kapitalbudget kan vi notere, at boliglånene for 1958-59 foreløbig er budgetteret med 450 mill. kr. Det kan bemærkes med tilfredshed, at statens finansieringsbehov i form af lån på obligationsmarkedet eller i nationalban-